

Masia i Torre de Cal Baster

Teià

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Antonio Machado, 29

Coordenades:

Latitud: 41.499274850327
Longitud: 2.3216423289557
UTM Est (X): 443381
UTM Nord (Y): 4594405

Classificació

Número de fitxa 08281 - 23
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XV
Autoria de l'element: Desconegut
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: BPU, 8-10-2015, POUM
Nivell C
(Art. 71 del Text refós de la Llei d'Urbanisme DL 1/2010)
Conservació de la façana principal amb la finestra gòtica. També cal conservar la torre situada a la part septentrional que hauria de ser objecte de restauració, tot eliminant la coberta de teula que la desvirtua.
En el cas d'efectuar-se obres o reformes tant a l'interior com a l'entorn immediat, caldrà intervenció o control arqueològic, a determinar mitjançant l'informe corresponent del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
La torre és un BCIN amb el número 4149-MH.

Número inventari
Generalitat i altres

inventaris	IPA-9078
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	3546118DF4934N0001PT
Autoria de la fitxa	Àlvar Sáez Puig
Data de registre de la fitxa:	dc., 18/11/2020 - 18:00

Descripció

Antiga masia gòtica situada al centre nucli urbà que ha estat transformada per la incorporació d'un edifici modern, que ocupa la zona dreta de l'edifici. De fet, només en resta un terç de la construcció originària. En aquesta part més antiga hi ha una torre de defensa. Per antigues fotografies s'ha pogut saber que l'edifici original tenia teulada a dues vessants, un portal d'arc adovellat de mig punt, i que al primer pis hi havia tres finestres gòtiques de les quals encara resta una. La finestra és d'arc conopial motllurat, treballat en un bloc monolític de pedra i decorat amb arcs trilobats; l'arc recau sobre dues petites impostes decorades amb figures ajagudes que tenen cap d'home i cos d'animal.

A la façana de ponent de la masia hi ha un petit carreró, servitud de pas, per on s'accedeix a la torre.

Torre i masia formen un sol i interessant conjunt amb un gran valor històric i cultural.

La torre es conserva en pràcticament tota la seva alçada, amb modificacions i reparacions de cronologia posterior a la seva construcció que han afectat la part superior de la torre. És de planta quadrada per la part exterior, i de planta circular per la interior. Els murs presenten una certa varietat en l'aparell emprat: carreus grossos de granit ben tallats i polits, tant els angles com a les obertures, segments d'arc amb maó i maçoneria, principalment. Des de l'interior s'observa sectors de parament de tàpia. Té diverses finestres i un matabà a la façana del carreró. Els sostres, actualment inexistents, i la coberta són de fusta. La teulada és de dues vessants, recolzada sobre filades de construcció recent, igual que la coberta la qual desvirtua la imatge de la Torre. La torre està declarada BCIN.

Observacions:

Rep com altre nom Cal Basté.

Originalment tenia una funció defensiva, era una torre de defensa.

Antiga masia gòtica del segle XV que ha estat transformada per la incorporació d'un edifici modern, sense gaire interès, tot ocupant la zona dreta a partir del carener de la teulada i disposat perpendicularment a la façana.

El que queda de la masia segueix sent interessant degut a la finestra gòtica que conserva i a la torre situada a la part del darrere de l'edifici. La finestra és d'arc conopial motllurat, treballat en un bloc monolític de pedra i decorat amb arcs trilobats; l'arc recau sobre dues petites impostes decorades amb figures ajagudes que tenen cap d'home i cos d'animal.

La torre és de planta quadrada externament i circular a l'interior. A la dreta de la mateixa hi ha un petit carreró on hi ha l'entrada de la torre. Els murs presenten una certa varietat en l'aparell emprat: carreus grossos ben tallats i polits tant els angles com a les obertures, segments d'arc amb maó i maçoneria,

principalment. Té diverses finestres i un matacà a la façana del carreró. Els sostres i la coberta són de fusta i la teulada és de dues vessants.

Història

La masia data del segle XV.

Al segle XIX eren propietaris de la masia la família Estaper de Can Bota.

Amb motiu d'unes obres de reforma interna efectuades pels propietaris de l'informe es va portar a terme una intervenció arqueològica a la torre l'any 2011, però no es va poder datar el moment de construcció del paviment interior, tot i que sembla anterior al segle XX.

L'assentament dels turcs a Alger a principis del segle XVI va suposar per a la costa mediterrània espanyola una contínua amenaça dels pirates turcs o barbarescos, que assolaven i saquejaven les ciutats i poblacions rurals de la costa. Carles I va idear un sistema defensiu basat en la construcció de torres de vigilància per tota la costa mediterrània.

D'aquesta manera, entre els segles XVI i XVII es van construir en la costa del Maresme barceloní desenes de noves torres i es van aprofitar unes altres d'èpoques anteriors, formant així un sistema estratègic de vigilància i defensa. Totes aquestes torres es comunicaven entre si visualment mitjançant senyals de fum o foc. El número d'aquestes torres era tan alt que el litoral del Maresme va ser conegut com la costa donjonada.

Actualment es conserven diverses desenes d'aquestes torres en aquesta part del litoral català, algunes restaurades, unes altres en ruïnes, moltes molt transformades, adossades a masies o edificis, i la majoria localitzades en propietats privades.

Calç Baster és una masia del segle XV, de la qual només queda una part, amb un torre de defensa adossada de les tantes que es van aixecar en el XVI contra les contínues incursions dels pirates turcs que saquejaven les costes del Maresme barceloní.

Bibliografia

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/Cerca/FitxaGeneral?index=8&consulta=MSUxK3RlacOgJTlrLTel&codi=9078>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_monuments_de_Tei%C3%A0

<https://www.catalunymedieval.es/masia-i-torre-de-cal-baster-teia-maresme/>

<https://www.castillosnet.org/fortificacion.php?r=B-CAS-267&n=Torre%20de%20Cal%20Baster>

Muñoz Rufo, V. (2011): Memòria d'intervenció arqueològica. Novembre 2011. Cal Baster. Núm. mem. 10179 Arxiu DGPC Palau Moja.

Bonet i Garí, Lluís (1983), Les masies del Maresme: estudi de les masies, elements defensius, ermites i molins.

Roig Grau, J. (2006), Les fortificacions medievals del Maresme.

